

Η Περιβαλλοντική Παραβατικότητα/Εγκληματικότητα στην Κρήτη.

Αντιμετώπιση της Περιβαλλοντικής Υποβάθμισης από την πλευρά των ΜΚΟ

Εύη Τζινευράκη
Δικηγόρος

Η περιβαλλοντική παραβατικότητα/εγκληματικότητα αναφέρεται σε παράνομες ενέργειες που αφορούν και έχουν επιπτώσεις στο φυσικό και πολιτιστικό ή ανθρωπογενές περιβάλλον

⊙ Φυσικό

Περιβάλλον

νοείται ο χώρος που περιβάλλει τον άνθρωπο, δηλαδή η φύση και τα συστατικά της.

⊙ Πολιτιστικό ή

Ανθρωπογενές

Περιβάλλον

νοείται ό,τι

αποτελεί

δημιούργημα του

ανθρώπινου

πολιτισμού

Περιβαλλοντική Παραβατικότητα / Εγκληματικότητα σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000

Το δίκτυο Natura 2000 αποτελεί ένα Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο περιοχών, οι οποίες φιλοξενούν φυσικούς τύπους οικοτόπων και οικοτόπους ειδών που είναι σημαντικοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αποτελείται από:

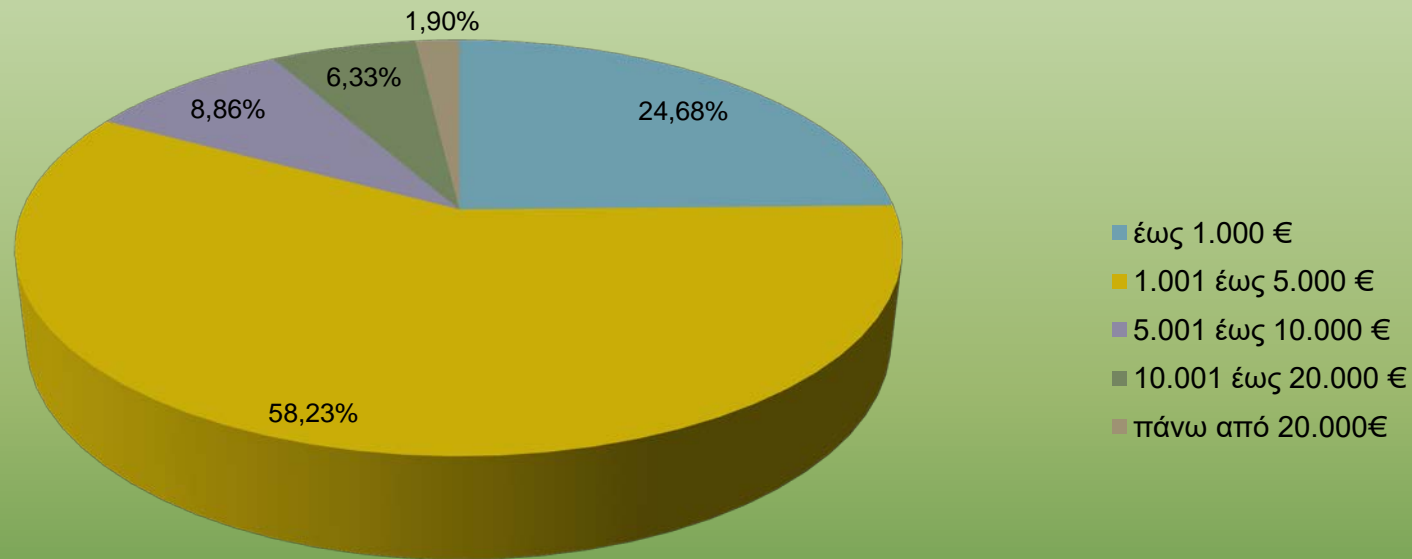
- ◎ Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)
- ◎ Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ)

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Life Natura Themis,
ο Δ.Σ. Χανίων ανέλαβε τη διεξαγωγή έρευνας:

- ❑ Στα περιβαλλοντικά διοικητικά πρόστιμα των Π.Ε. Χανίων & Ρεθύμνου,
- ❑ στις περιβαλλοντικές ποινικές δικογραφίες των Πρωτοδικείο Χανίων & Ρεθύμνου και του Εφετείου Κρήτης.

Ύψος Διοικητικών Προστίμων σε Π.Ε. Χανίων και Ρεθύμνου (έτη 2010-2015)

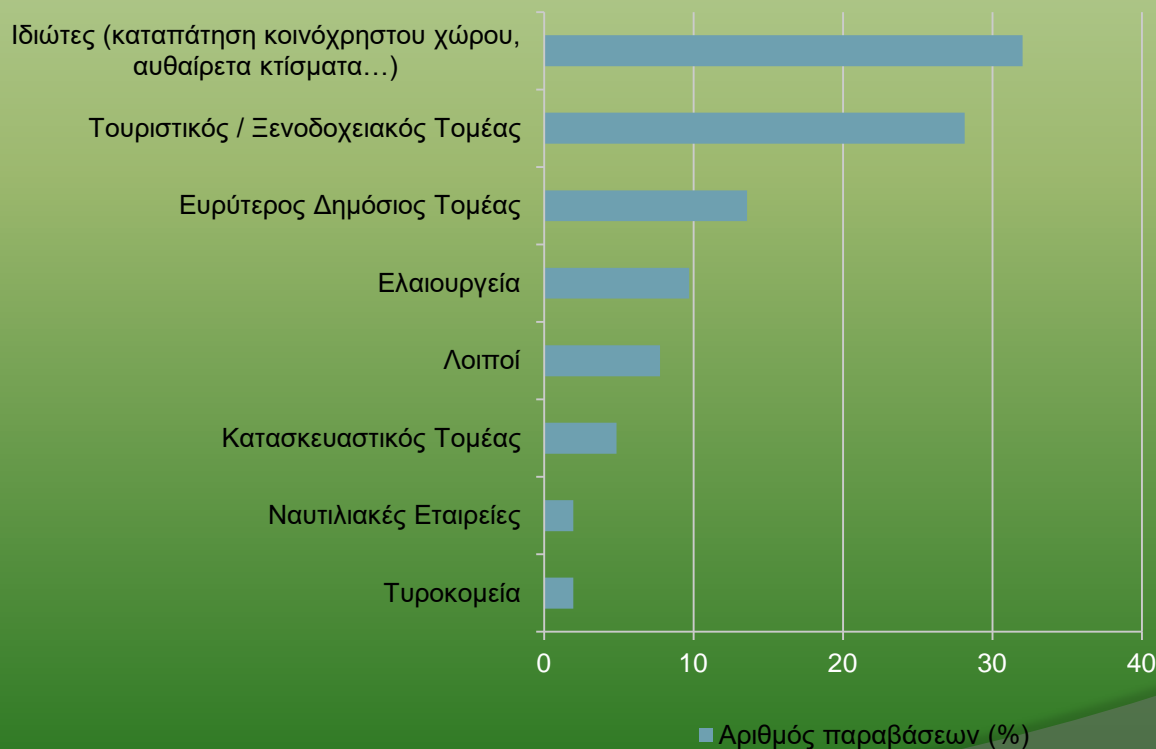

Η μεγάλη πλειονότητα (82,91%) κυμαίνεται από 1,00 - 5.000 €
Αντιθέτως τα πρόστιμα τα οποία υπερβαίνουν τις 20.000€
αντιπροσωπεύουν μόνο το 1,9% του συνόλου.

Το προφίλ των παραβατών

Από την επισκόπηση των κατωτέρω προκύπτει ότι πέρα από τους ιδιώτες, αξιοσημείωτη είναι η παραβατικότητα στον τουριστικό/ξενοδοχειακό τομέα κατά 28,15%, στον ευρύτερο δημόσιο τομέα κατά ποσοστό 13,59% και στις επιχειρήσεις ελαιουργείων κατά ποσοστό 9,7%.

Ιδιότητα των παραβατών σε περιοχές NATURA 2000 (Π.Ε. Χανίων - Ρεθύμνου συγκεντρωτικά)

Η δικαστική έρευνα για το Α' εξάμηνο του 2015

◎ Στο Πρωτοδικείο Χανίων:

5406 υποθέσεις εισήχθησαν σε δίκη,

3441 υποθέσεις αναβλήθηκαν για άλλη ημερομηνία (63,65%)

1965 υποθέσεις τελικώς εκδικάστηκαν.

Το Περιβαλλοντικό έγκλημα αποτελούσε το 5,13% των υποθέσεων που τελικώς εκδικάστηκαν (101 υποθέσεις από τις 1965).

συνέχεια.....

- ◎ **Στο Πρωτοδικείο Ρεθύμνης:**

2423 υποθέσεις εισήχθησαν σε δίκη,

1182 υποθέσεις αναβλήθηκαν για άλλη ημερομηνία (48,78%),

1241 υποθέσεις τελικώς εκδικάστηκαν.

Το Περιβαλλοντικό έγκλημα αποτελούσε το 5,56% των υποθέσεων που τελικώς εκδικάστηκαν (69 υποθέσεις από τις 1241).

συνέχεια.....

⊙ Στο αντίστοιχο τμήμα του Εφετείου Κρήτης (Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων):

316 υποθέσεις εισήχθησαν σε δίκη,

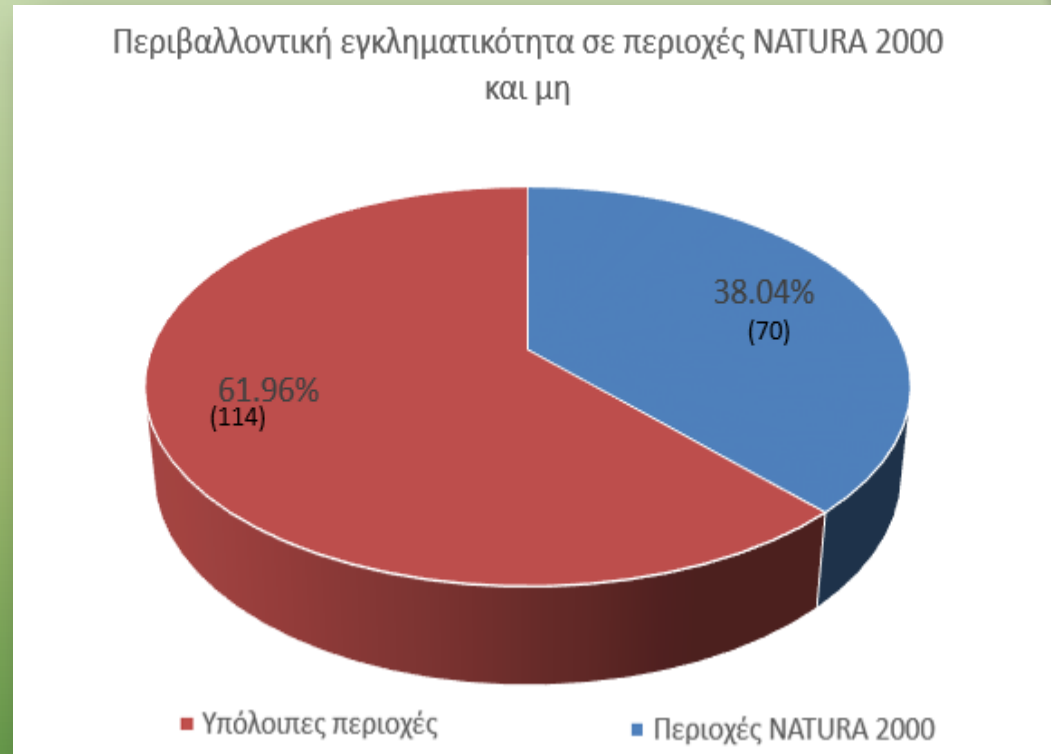
98 υποθέσεις είτε αναβλήθηκαν για άλλη ημερομηνία είτε αρχειοθετήθηκαν (31,01%),

218 υποθέσεις τελικώς εκδικάστηκαν.

Το Περιβαλλοντικό έγκλημα αποτελούσε το 6,4% των υποθέσεων που τελικώς εκδικάστηκαν (14 υποθέσεις από τις 218).

Η επεξεργασία των καταγραφιστών δικαστικών υποθέσεων

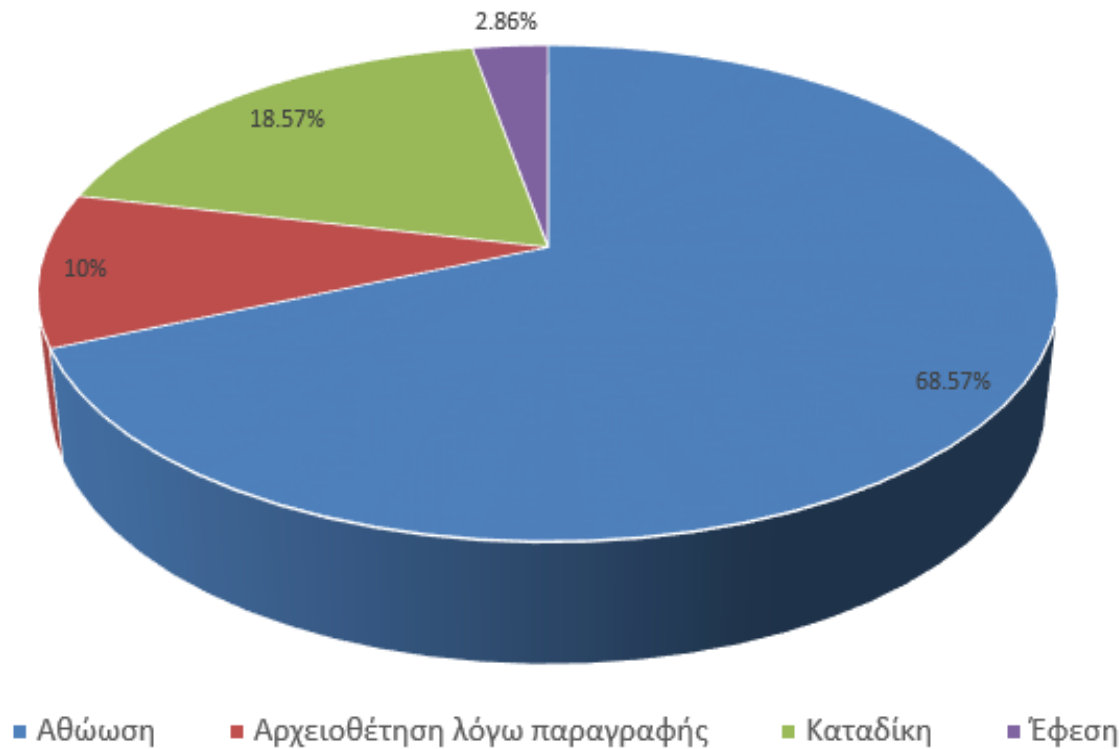
Οι περιβαλλοντικές παραβάσεις σε περιοχές NATURA 2000 και μη – Η σύγκριση

Οι διαχειριστές των περιοχών NATURA 2000 δεν έχουν ακόμα αντιληφθεί τη σημασία των προστατευόμενων αυτών περιοχών!

Η επεξεργασία των καταγραφιστών δικαστικών υποθέσεων

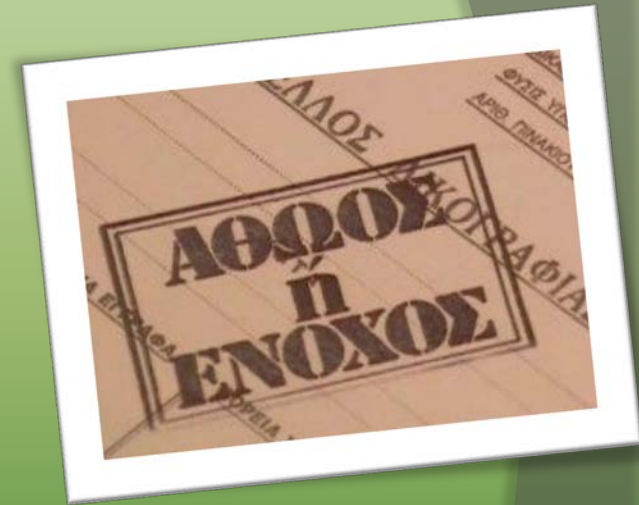
Δικαστική εξέλιξη των εγκλημάτων που τελέστηκαν σε περιοχές NATURA 2000

Η επεξεργασία των καταγραφεισών δικαστικών υποθέσεων

Η πλειονότητα των κατηγορουμένων κρίνονται
αθώοι. Οι λόγοι:

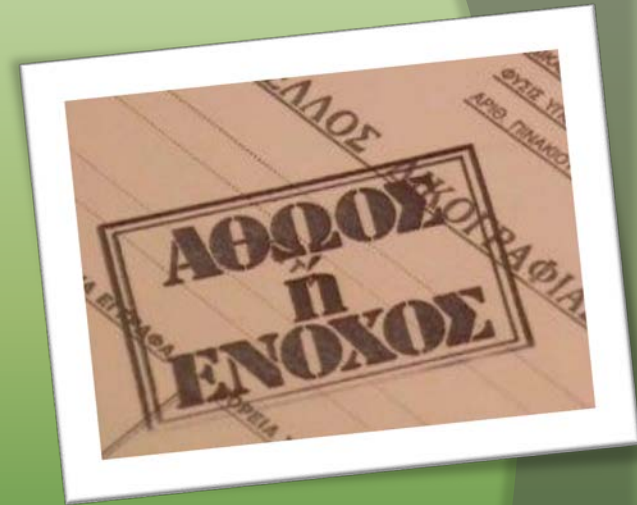
- ⊙ Ευνοϊκοί νόμοι για τη νομιμοποίηση (τακτοποίηση) των αυθαίρετων κτισμάτων,
- ⊙ σύντομες προθεσμίες παραγραφής εγκλημάτων,
- ⊙ ατελείωτες αναβολές που οδηγούν στην απουσία βασικών μαρτύρων,
- ⊙ αμφιβολίες που γεννώνται στους δικαστές σχετικά με την πρόθεση του κατηγορουμένου, οφειλόμενες σε ανεπαρκή στοιχεία προανακριτικών αρχών.

συνέχεια.....

Η μέση διάρκεια από τον χρόνο τέλεσης του περιβαλλοντικού εγκλήματος μέχρι την εκδίκασή του σε α΄ ή β΄ βαθμό υπολογίστηκε σε 4,96 έτη.

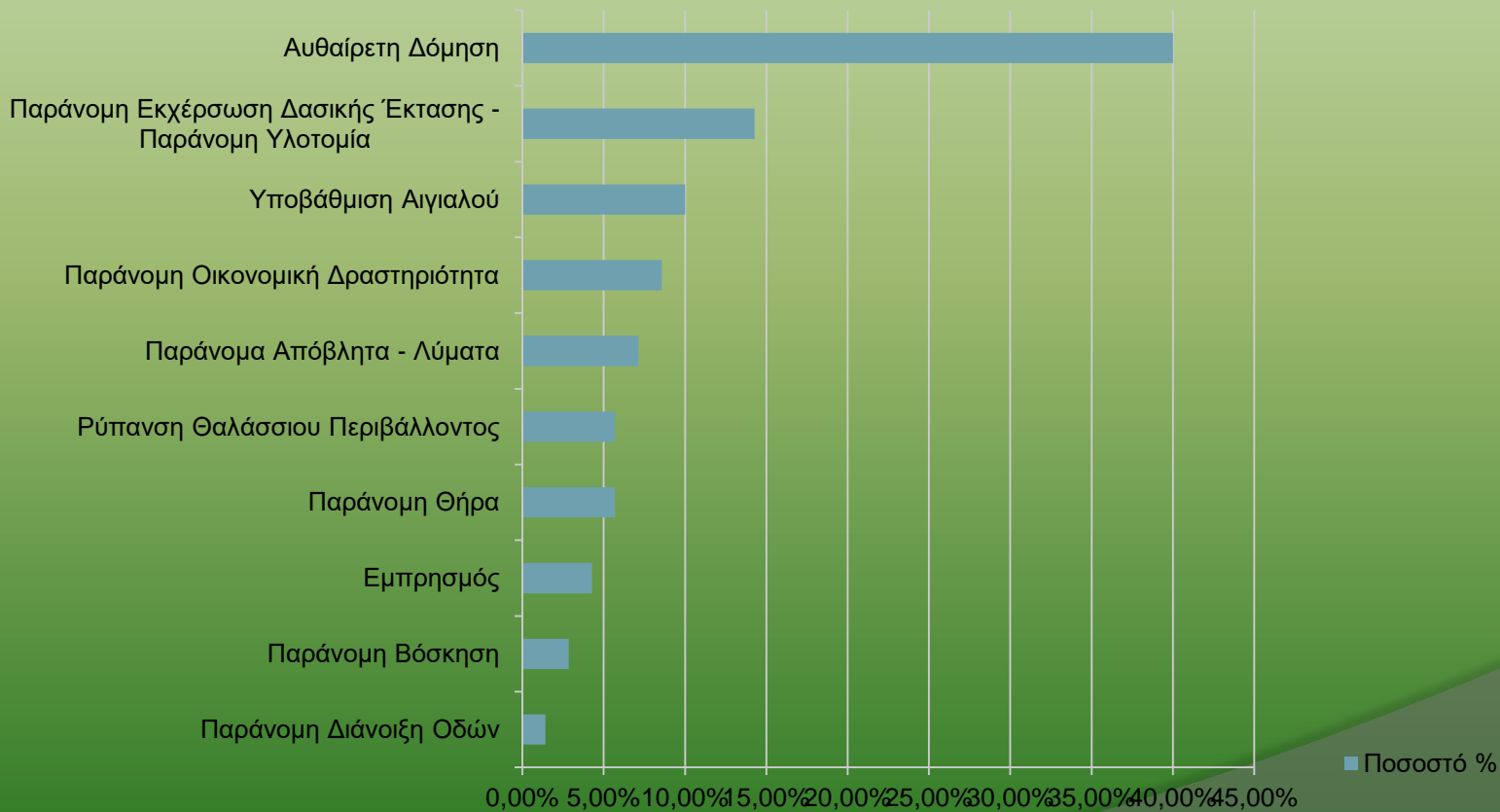
Η μέση ποινή που επιβλήθηκε το διάστημα αυτό υπολογίστηκε σε 9,3 μήνες φυλάκισης.

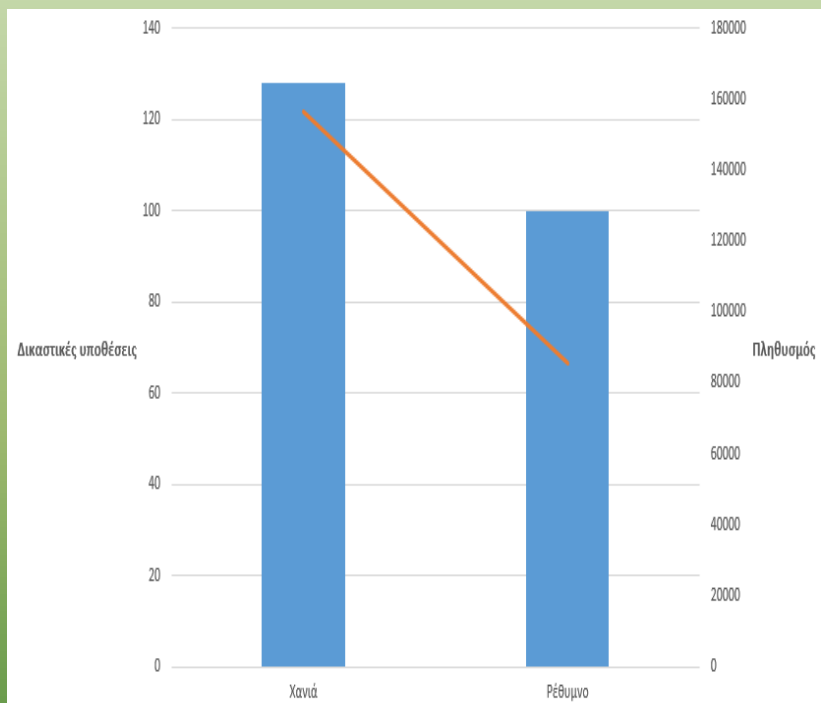
Η επεξεργασία των καταγραφιστών δικαστικών υποθέσεων

Η συχνότητα των περιβαλλοντικών εγκλημάτων ανάλογα με την τυπολογία τους

Π.Ε. Χανίων - Ρεθύμνου (συγκεντρωτικά)

Η επεξεργασία των λοιπών στοιχείων που συλλέχθηκαν για τη Δυτική Κρήτη

Π.Ε. Χανίων:
8,16 υποθέσεις ανά 10.000 κατοίκους

Π.Ε. Ρεθύμνου:
11,16 υποθέσεις ανά 10.000 κατοίκους

Η κατανομή των περιβαλλοντικών υποθέσεων στις Π.Ε Χανίων και Ρεθύμνης συγκριτικά με τον πληθυσμό τους.

Οι ιδιαιτερότητες της Κρήτης

- ⊙ Μεγάλο εύρος δικτύου Natura 2000.
- ⊙ Ιδιώτες παραβάτες: Τουριστικές επιχειρήσεις, ελαιουργεία, τυροκομεία.
- ⊙ Δημόσιοι παραβάτες: Δίκτυα κοινής ωφέλειας, διαχείριση αποβλήτων, αυθαίρετη διάνοιξη δρόμων.
- ⊙ Εξαιρετικά περιορισμένοι έλεγχοι κεντρικής διοίκησης.
- ⊙ Δυσχερείς έλεγχοι και καταγγελίες εξαιτίας κλειστής κοινωνίας.
- ⊙ Επιβολή ιδιαίτερα χαμηλών χρηματικών προστίμων.

Αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης από την πλευρά των

Οι Προσβολές του

Περιβάλλοντος ανησυχούν:

- ΜΚΟ
- Οικολογικά Κινήματα
- Συλλόγους
- Ομάδες Πολιτών
- Μεμονωμένα Άτομα

Οι οποίοι ενεργοποιούνται ή επιθυμούν να ενεργοποιηθούν:

- Προληπτικά ή
- Κατασταλτικά

Κυρίαρχο στοιχείο σε κάθε περίπτωση

Δράσης είναι

Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΣΤΙΑΣΟΥΜΕ?

ΤΙ ΜΑΣ ΥΠΟΔΕΙΚΝΥΕΙ Η ΈΡΕΥΝΑ ΤΟΥ
LIFE NATURA THEMIS
ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ?

ΤΙ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΜΑΣΤΕ ΑΠΟ ΤΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΙ ΤΗ
ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΗ ΜΕ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ?

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ

ΚΑΙ

ΟΜΑΔΙΚΗ

ΔΟΥΛΕΙΑ!!!

Κατηγοριοποίηση Περιοχών και Συλλογή Πληροφοριών για Ειδικές Συνθήκες κάθε περιοχής

Καταγράψτε τι επιτρέπεται και τι απαγορεύεται:

- ⊙ Στους Εθνικούς Δρυμούς.
- ⊙ Στα Καταφύγια Άγριας Ζωής.
- ⊙ Στους Αιγιαλούς
- ⊙ Στα Δάση – Δασικές Εκτάσεις – Χορτολιβαδικές Εκτάσεις.
- ⊙ Στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

Επίσης,

- Για αλλαγές στη νομοθεσία: βλ. www.ypeka.gr και ετήσιες εκθέσεις περιβαλλοντικής νομοθεσίας WWF Ελλάς.
- Για κατηγοριοποίηση περιοχών: βλ. www.ypeka.gr, www.geodata.gov.gr, www.oikoskopio.gr
- Χρήσιμες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του προγράμματος www.lifethemis.eu

Αρμόδιες Υπηρεσίες – Περιοχές Ευθύνης

- Καταγράψτε τις Δημόσιες Υπηρεσίες και τις Αρμοδιότητες τους.
- Ενημερωθείτε για την ύπαρξη ειδικότερων Φορέων Διαχείρισης
- Ρωτήστε για τη δραστηριοποίηση Συλλόγων
- Γνωρίστε κατοίκους και επιχειρηματίες
- Ενδιαφερθείτε για τυχόν ευαισθητοποίηση ευρωπαϊκών ή διεθνών φορέων και αρχών

Έχοντας δημιουργήσει ένα δίκτυο συνεργατών ξεκινήστε ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟ:

- ΝΑ ΜΑΘΕΙ Ο ΚΑΘΕ ΚΑΤΟΙΚΟΣ Ή ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ ΤΙ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ.
- ΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΤΕΙ Ο ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ ΠΩΣ ΘΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΘΕΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΡΟΣ ΌΦΕΛΟΣ ΤΟΥ.
- ΝΑ ΔΟΘΟΥΝ ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ .
- ΝΑ ΔΟΘΟΥΝ ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ.
- ΝΑ ΑΠΑΙΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ.
- ΝΑ ΑΣΚΗΘΕΙ ΠΙΕΣΗ ΓΙΑ ΕΝΤΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΕΓΧΩΝ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.

Συμμετοχή στις Δημόσιες Διαβουλεύσεις στα Δημοτικά και Περιφερειακά Συμβούλια

- ◎ Συνεχή εγρήγορση και ενημέρωση για προγραμματισμούς έργων – υποβολή περιβαλλοντικών μελετών.

(το ηλεκτρονικό περιβαλλοντικό μητρώο θα διευκολύνει την ενημέρωση)

ΝΑ ΘΥΜΑΣΤΕ: για πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία δεν απαιτείται απόδειξη έννομου συμφέροντος

Συμμετοχή στις Δημόσιες Διαβουλεύσεις στα Δημοτικά και Περιφερειακά Συμβούλια

- ⊙ Υποβολή Έγγραφων Απόψεων - Προτάσεων
- Παρατηρήσεων στηριζόμενων σε
Επιχειρήματα και Μελέτες
- ⊙ Υποβολή Τεκμηριωμένων Εναλλακτικών
Λύσεων

Εκ μέρους όσο το δυνατόν περισσότερων
συνεργαζόμενων φορέων για να είναι

ΔΥΝΑΤΗ Η ΦΩΝΗ

στο πλαίσιο της καταστολής....

Μορφή και Περιεχόμενο Καταγγελιών

- ⊙ Έγγραφος τύπος.
- ⊙ Επώνυμη με στοιχεία επικοινωνίας και υπογεγραμμένη.
- ⊙ Να απευθύνεται ρητά στην υπηρεσία/φορέα που κατατίθεται, όχι απλή κοινοποίηση, αφού πρώτα έχει επιβεβαιωθεί η αρμοδιότητά της.
- ⊙ Να περιγράφει το πρόβλημα.
- ⊙ Να έχει ορισμένο αίτημα.
- ⊙ Να αναφέρει τυχόν ενέργειες που έχουν προηγηθεί.

συνέχεια.....

- ⊙ Να συνοψίζεται με κάθε αποδεικτικό στοιχείο ή πληροφορία που μπορεί να βοηθήσει στη διερεύνηση του θέματος - ενδείκνυται χρήση φωτογραφιών / χαρτών / διαγραμμάτων.
- ⊙ Να κάνει λόγο για τη στοιχειοθέτηση του έννομου συμφέροντος του καταγγέλλοντος.
- ⊙ Να συνοδεύεται από συλλογή υπογραφών.
- ⊙ Να κατατίθεται αυτοπροσώπως ή μέσω εταιρείας ταχυμεταφοράς ώστε να ληφθεί αμέσως αριθμός πρωτοκόλλου και να είναι ευχερής η παρακολούθηση της πορείας της.

Στοιχειοθέτηση Έννομου Συμφέροντος

πώς επηρεάζεται/ υποβαθμίζεται/βλάπτεται:

- ⊙ ο καταγγέλων και όσοι αυτός εκπροσωπεί,
- ⊙ η οικολογική ισορροπία,
- ⊙ η υγεία των πολιτών,
- ⊙ η ιστορική και πολιτιστική παράδοση,
- ⊙ οι αισθητικές αξίες.

Επιδιώξτε.....

- Διαρκή συνεργασία με τις λοιπές κατά τόπους **Περιβαλλοντικές Ομάδες**,
- συνεχή επαφή με τις μεγάλες **ΜΚΟ**,
- μέλη στις ομάδες σας από διαφορετικούς **Επαγγελματικούς Κλάδους**,
- συνεργασία με **Νομικούς**,
- επαφή και συνεργασία με τις **Δημόσιες Υπηρεσίες**,
- ακρόαση από τον **Εισαγγελέα**,
- παρέμβαση εκ μέρους του **Συνηγόρου του Πολίτη**,
- δημοσιοποίηση από **ΜΜΕ**.

Σας καλώ να ενώσουμε τις δυνάμεις και τις γνώσεις μας και να συντάξουμε ένα Νομικό Οδηγό για τους πολίτες και τις περιβαλλοντικές ομάδες

Ο Νομικός Οδηγός (Συνήγορος του Πολίτη & WWF Ελλάς, 2009) δεν κατέστη εφικτό να παρακολουθήσει τις μεταγενέστερες αλλαγές στη νομοθεσία και τη δομή των υπηρεσιών και της Τ.Α. Παρόλα αυτά είναι ακόμα ενεργείς μεμονωμένες κινήσεις, ιδίως εκ μέρους της απελθούσας επικεφαλής της νομικής ομάδας WWF Ελλάς.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Εύη Τζινευράκη
Δικηγόρος

evitzinevraki@yahoo.gr